

Сергій БІЛОРУСОВ,

директор Херсонського обласного центру перепідготовки та підвищення кваліфікації, працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій, к.т.н., доцент, заслужений працівник освіти України

Олена РОМАНОВА,

завідувач лабораторії з питань удосконалення підготовки кадрів державної служби та місцевого самоврядування Херсонського обласного центру перепідготовки та підвищення кваліфікації

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ЕЛЕМЕНТ РОЗВИТКУ ВЗАЄМОВІДНОСИН З ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ

Введення інституту державно-приватного партнерства в Україні є одним з головних пріоритетів державних стратегічних програм розвитку, показником успішної взаємодії бізнесу та структур державної влади, додатковим засобом підтримки та модернізації національної економіки. В умовах економічної кризи та обмеженості бюджетних можливостей, питання реалізації механізмів державно-приватного партнерства (ДПП) набувають особливої актуальності як на державному, так і на місцевому рівнях.

Державно-приватне партнерство – складний як з організаційної, так і з фінансової та правової точки зору інструмент розвитку. Він включає в себе багатосторонні угоди, розподіл ризиків, аналіз комерційних перспектив, індивідуальні схеми фінансування і юридичний супровід.

Крім того, нещодавно прийнятий Закон України «Про співпрацю територіальних громад» також сприяє розвитку ДПП і визначає організаційно-правові засади співробітництва територіальних громад, принципи, форми, механізми такого співробітництва, його стимулювання, фінансування та контроль.

На боці державного партнера виступають органи державної влади та органи місцевого самоврядування. На боці приватного партнера виступають юридичні та фізичні особи. Використання механізму державно-приватного партнерства є вагомою складовою підвищення ефективності державного управління розвитком територій та місцевого самоврядування. На сьогодні практика впровадження ДПП в Україні знаходиться на досить ранній стадії розвитку, коли зростає інтерес бізнесу до державної підтримки, що дозволяє знизити ризики приватних інвестицій і підвищити надійність інвестиційних проектів.

Процес ДПП в Україні повинен стати одним з провідних інструментів оновлення спільного виробництва на підставі об'єднання активів держави з інвестиційними, управлінськими та іншими ресурсами приватного сектора. Застаріла інфраструктура комунікацій і життєзабезпечення вимагає значних фінансових вкладень. Відповідно, основною мотивацією з підтримки державою реалізації проектів на умовах державно-приватного партнерства є певна обмежена участь бюджетних ресурсів при розширенні можливості приватного

бізнесу, а також наявність світового досвіду ефективного управління об'єктами суспільної інфраструктури в ринкових умовах. В даний час в Україні реалізується більше 200 проектів з використанням механізму державно-приватного партнерства [3].

Державно-приватне партнерство є запорукою успіху в забезпеченні сталого соціально-економічного розвитку країни, а для того, щоб така взаємодія була ефективною, необхідно, насамперед, взаємне бажання всіх сторін соціального партнерства досягти консенсусу. Важливу роль відіграє взаємодія органів влади, організацій роботодавців з професійними спілками для забезпечення діалогу в процесі впровадження ДПП. Сьогодні всі проекти нормативно-правових актів соціально-економічної та трудової сфер надаються для узгодження Національної тристоронньої соціально-економічної ради. ДПП є найбільш сприятливим інструментом забезпечення підвищення рівня і якості життя громадян, соціально-економічної стабільності в суспільстві. Відповідно, підвищення кваліфікації працівників публічної влади у сфері ДПП сприятиме формуванню якісно нового кадрового апарату управління, з метою підвищення ефективності прийняття управлінських рішень, запобігання виникненню та своєчасного врегулювання існуючих питань.

Варто відзначити, що успішній реалізації державно-приватного партнерства заважають іноді різні інтереси центральної та місцевої влади, що планується подолати в процесі реформ щодо децентралізації влади. Особливістю проектів державно-приватного партнерства є те, що взаємовигідність співпраці сторін базується на загальній зацікавленості партнерів в ефективному використанні громадського ресурсу на всіх стадіях життєвого циклу того чи іншого проекту.

З метою ефективного впровадження державно-приватного партнерства та залучення приватних інвестиційних ресурсів слід здійснити ряд послідовних дій, спрямованих на формування сприятливого економічного і прозорого управлінського середовища, а саме на: спрощення нормативно-правової бази; удосконалення інституційного забезпечення розвитку державно-приватного партнерства, визначивши чітко повноваження органів влади з метою усунення дублювання їх функцій; підвищення кваліфікації відповідних працівників місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування; підвищення гарантій захисту інтересів як державних, місцевих, так і приватних партнерів.

Серед проблем, що стримують розвиток ДПП в Україні, можна назвати інерцію мислення державних службовців та інших посадових осіб, недостатню якість наданих адміністративних послуг, у тому числі і якість управлінських рішень, а з боку приватних партнерів – відсутність спільної відповідальності за якість переговорів та результатів щодо їх реалізації. Розвиток і активізація ДПП на всіх рівнях залежить від здатності сторін соціального партнерства до результативного успішного діалогу і виконання домовленостей; підвищення обізнаності державних службовців, представників організацій роботодавців та профспілок щодо потенціалу, інструментів, механізмів ДПП. Слід зазначити, що одним з головних напрямків діяльності Центру перепідготовки та підвищення

кваліфікації кадрів є підготовка фахівців, які в сучасних умовах динамічного розвитку суспільства, постійних змін і навіть ризиків повинні навчитися досконало володіти необхідними інструментами для здійснення успішної організації механізму державно-приватного партнерства [2].

Представники Херсонського обласного центру перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів брали участь у семінарі на тему: "Соціальний діалог в Україні", який був організований Європейською комісією спільно з Національною академією державного управління при Президентові України та Національною тристоронньою соціально-економічною радою (до складу якого входять представники Кабінету Міністрів України, всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, всеукраїнських професійних спілок та їх об'єднань) в рамках проекту ТАІЕХ. На заході була сформульована низка пріоритетних завдань щодо актуальності соціального діалогу та державно-приватного партнерства в системі державно-управлінських відносин, як інструментів дієвої політики покращення суспільної взаємодії і важливим елементом забезпечення соціально-економічного розвитку в Україні. Можна констатувати, що такі обговорення безумовно повинні сприяти пошуку ефективних напрямків подальшого розширення ДПП.

Важливим напрямком розвитку та реформування сучасної державної політики виступає налагодження партнерських відносин держави з суб'єктами громадянського суспільства, оскільки саме вони є серйозним партнером у визначенні стратегій локального розвитку, зокрема розвитку міст, районів та окремих територіальних громад. Варто відзначити, що Центр перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів активно співпрацює з відділенням Національної служби примирення і посередництва, однією з їх основних функцій якого, є забезпечення ефективної системи соціального партнерства та врегулювання трудових спорів, а також з Державним Фондом регіонального розвитку (правонаступник Державного Фонду сприяння місцевого самоврядування в Україні), який у межах своїх повноважень і завдань націлений на фінансову підтримку територіальних громад, розвиток місцевого самоврядування та реалізує державно-приватні проекти розвитку територій спільно з представниками бізнес-структур та громадами [1].

Реалізація проектів державно-приватного партнерства прискорює процеси вдосконалення законодавчої бази в країні, робить процес підвищення прозорості бізнесу і зниження рівня корупції незворотнім, створює конкурентні умови у сфері державного та місцевого управління. Сприяє успішній взаємодії органів публічної влади та громадянського суспільства, вимагає постійної уваги, підготовки кадрів націлених на розвиток ефективного управління та комунікацій у сфері соціального партнерства.

Список використаних джерел

1. Білорусів С.Г. Реформа місцевого самоврядування: практика підготовки персоналу з планування місцевого розвитку // Місцеве самоврядування та регіональний розвиток в Україні. - Видавництво Державного фонду сприяння

місцевому самоврядуванню. Віп.№2(6), - квітень-червень 2014.- К.: ТОВ «Інтерконтиненталь-Україна»,2014.-С.36-38.

2. Данилишин Б. Державно-приватне партнерство - стратегічна форма взаємодії влади і бізнесу [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article>.

3. Запатріна І.В. Публічно-приватне партнерство в Україні: перспективи застосування для реалізації інфраструктурних проектів і надання публічних послуг [Електронний ресурс]. - Режим доступу: // http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ep/2010_4/4_Zapatrina.pdf.